

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

25. oktobar 2013

KINESKA VEZA

POSLOVE SA KINESKIM PARTNERIMA SKLOPILI ROSNJEFT, GASPROM, NOVATEK... TRANSNJEFT ŽELI ESPO 2 ...

[CITIGROUP: "SELL" ZA RAFINERIJE](#)

[BRAZIL: KONCESIJE PO NOVIM PRAVILIMA](#)

[GASPROM: NEREALNA CENA GASA U SAD](#)

[NOVE PAZLE JUŽNOG GASNOG KORIDORA](#)

[UKRAJINI PRESKUP I GAS IZ NEMAČKE](#)

[FBIH: SHELL VAŽNIJI OD ULASKA U EU](#)

[INA-MOL: MAĐARSKA SMENILA PREGOVARAČA](#)

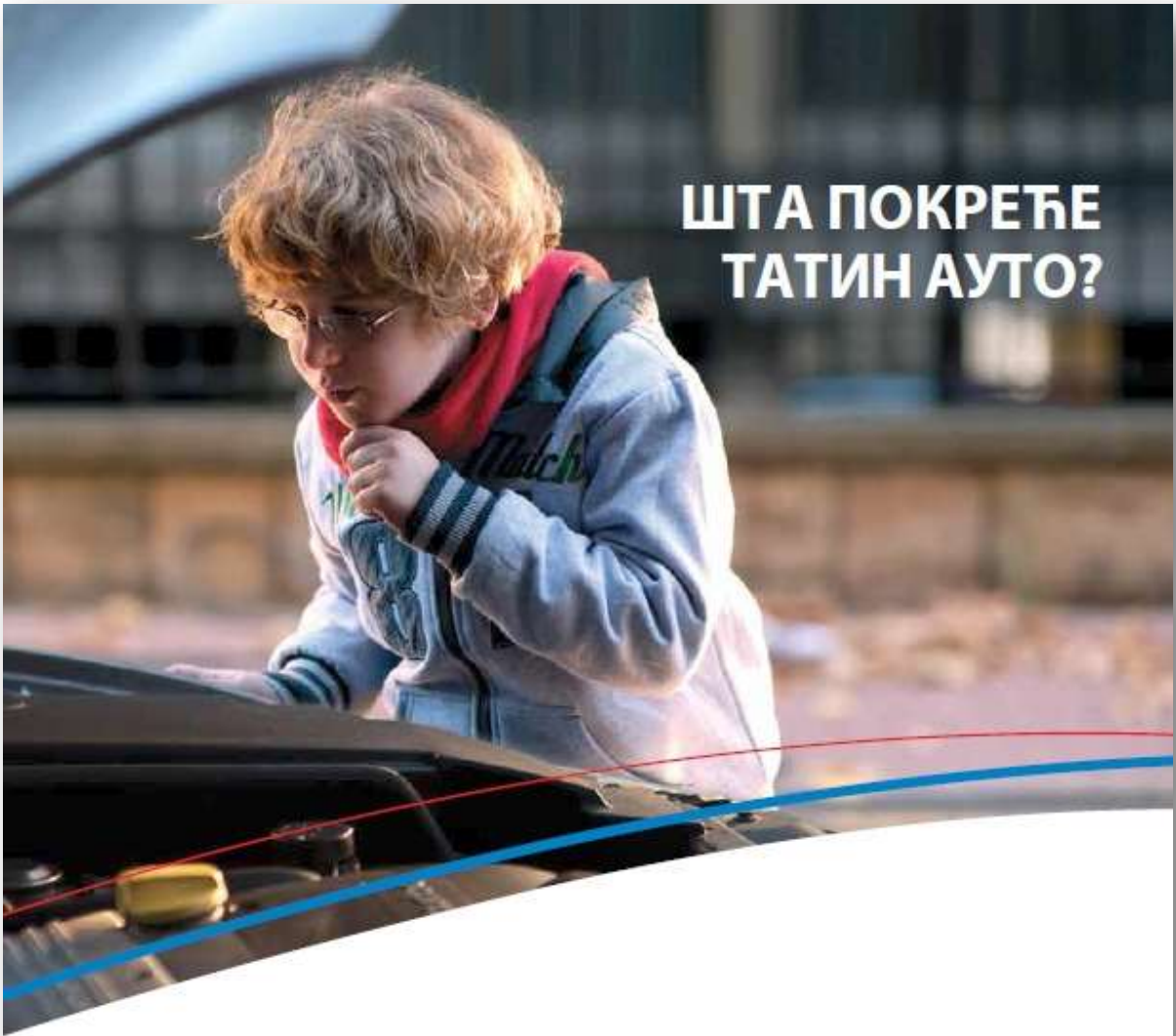

LONDON - Banka Citigroup je ponovila 21. oktobra svoju preporuku „prodaj“ za akcije dva istočnoevropska prerađivača nafte, poljsku PKN i mađarski MOL, navodeći da oni zadržavaju veliku zavisnost od snabdevanja skupom ruskom naftom. Citi je takođe smanjio ciljnu cenu za MOL, sa ranijih 15.100, na 14.100 forinti. Banka u celini ocenjuje da je promena balansa u rafineriskom sektoru s jedne i druge strane Atlantika, dodatno pritisnula taj sektor evropske naftne privrede, zbog čega Citi revidira na dole svoju projekciju smanjenja marži u evro-rafinerijama za 20% za 2014./15. Banka pri tom procenjuje najmanje lošom situaciju sa srednjim destilatima, za razliku od benzina. Portfolio.hu

PEKING – Rusija i Kina potpisale su u utorak sporazum koji predviđa godišnji izvoz od dodatnih deset miliona tona ruske nafte u Kinu u periodu od narednih deset godina, objavio je ruski premijer Dmitrij Medvedev tokom dvodnevne posete Pekingu. On je rekao da će posao ukupne vrednosti 85 milijardi dolara (100 miliona tona nafte u narednih deset godina), realizovati Rosnjeft. Tokom posete Medvedeva saopšteno je takođe da će Rosnjeft i najveći kineski prerađivač nafte Sinopec Group potpisati memorandum o razumevanju za avansno plaćanje izvoza ruske nafte u Kinu, saopšteno je 22. oktobra. Ruska državna naftna kompanija je takođe dogovorila isporuke sirove nafte za planiranu zajedničku rafineriju u severnoj kineskoj provinciji Tijandžin, koju će da gradi u partnerstvu sa kineskom CNPC-om. U saopštenjima nisu objavljene druge pojedinosti ovih dogovora.

Reuters

ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

KOMSOMOLSK NA AMURU - Transneft razmatra gradnju drugog naftovoda do azijskih tržišta, kako bi nadomestio postojeći deficit kapaciteta u naftovodu Istočni Sibir – Pacifički okean (ESPO), rekao je u sredu novinarima čelnik ruske kompanije Nikolaj Tokarev. On je, tokom posete ruskom dalekom istoku, rekao da „je na dnevnom redu gradnja drugog ESPO-a, i – ne bi li bio jasniji - dodao: „To znači novog naftovoda sa istim kapacitetom“. Tokarev je rekao da je alternativa tome proširenje postojećeg naftovodnog sistema ESPO, s tim što bi deonica do Skovodrina bila uvećana na 80 miliona tona godišnje, sa sadašnjih 50 mt, dok bi drugi deo (ESPO-2) koji ide do pacifičke luke Kozmino mogao povećati transportne kapacitete sa postojećih 30, na 50 miliona tona, rekao je Tokarev. **Bloomberg**.

RIO DE ŽANEIRO – Četiri inostrana naftna kolosa dobili su u ponedjeljak koncesiju za 35-godišnji razvoj i eksploataciju tzv. „pre-solnih“ ležišta nafte polja Libra u brazilskim vodama Atlantika,

čije se rezerve procenjuju na 12 milijardi barela sirove nafte. Četiri kompanije, anglo-holandski Shell, francuski Total i kineske CNOOC i CNPC uz domaći Petrobras bili su jedini konzorcijum koji je ponudio vladi Brazila minimum od 41,65% nafte koja bude proizvedena iz tog polja u ultradubokom podmorju. To je ujedno bila prva aukcija organizovana po novim pravilima koja daju veća ovlašćenja brazilskoj naftnoj kompaniji. Petrobras je dobio udeo od 40%,

Shell i Total po 20%, a po 10% dve kineske kompanije. Pre-solni depozit se prostire na površini od 149.000 kvadratnih kilometara, a Libra se nalazi 183 km od obale. **AP, AFP, dpa**

TRIPOL - OMV, Repsol (operator) i Total otkrili su ležišta nafte u libijskom basenu Muruk, 800 km južno od Tripolija, saopšteno je 22. oktobra iz austrijske naftno-gasne kompanije. Bušenje na Bloku NC 115 počelo je u maju ove godine i očekuje se da traje do kraja 2015. Novo otkriće je prva nafta koju OMV i njegovi partneri pronalaze u Libiji posle revolucije iz 2011, dodaje se u **saopštenju**.

PRIRODNI GAS

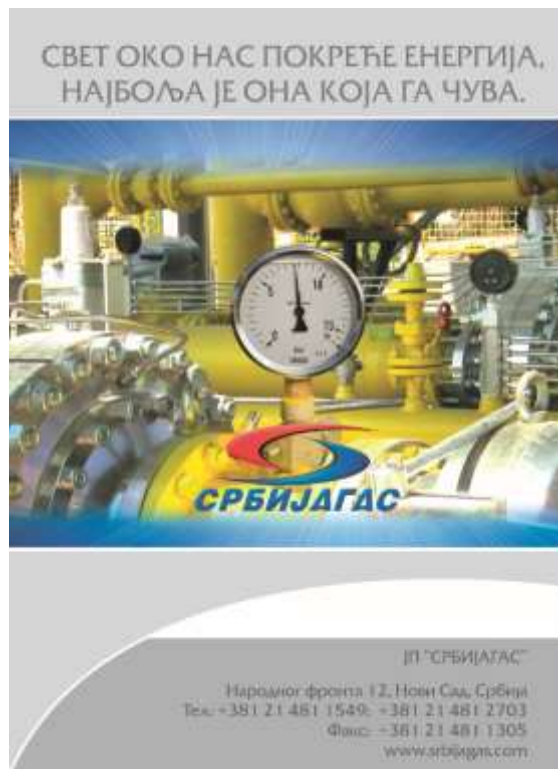
NJUJORK – Potpredsednik Gasproma Aleksandar Medvedev ocenio je da je sadašnja cena prirodnog gasa u SAD nerealna i

neodrživa, pa su bez osnova teorije o skorom prodoru jeftinog američkog LNG-a na globalno tržište. „Cena gasa u SAD ne pokriva prosečne troškove proizvodnje“, rekao je za **Platts**, takođe direktor Gasprom Exporta, Medvedev. On je dodao da očekuje da cene prirodnog gasa u SAD Porastu na \$6/MMBtu u naredne tri godine, ili za oko 60% u odnosu na cene po kojima su se terminski ugovarale na NYMEX-u prošle nedelje. Na duži rok, mogle bi porasti i do nivoa (o \$13/MMBtu, koji bi dozvolio Gaspromu da oživi svoje planove izvoza LNG-a iz zamrznutog projekta Štokman LNG u SAD, citira agencija procene iz Gasproma.

ZAGREB – Hrvatska, Mađarska i Ukrajina su postigle dogovor da prošire postojeće gasovode kako bi stvorili koridor kojim bi se preko te tri države transportovao gas iz LNG terminala na Krku i planiranog Trans-jadranskog gasovoda (TAP), prenosi 24. oktobra **Bloomberg**. U telefonskoj izjavi iz Zagreba, zamenik šefa hrvatske diplomatije Joško Klišović je, obelodanjujući ovu informaciju, dodao da će ugovor „uskoro“ potpisati premijeri tri države. U Hrvatskoj, koridor bi se povezao sa planiranim LNG terminalom na Krku i takođe na jugu zemlje vezao sa gasovodom TAP. Klišović je dodao da bi projekat mogao biti finansiran iz EU fondova i od strane zainteresovanih kompanija. Azerbejdžanska agencija **APA** na osnovu ove informacije izvlači naslov: „Još tri države žele nabavku gasa preko TAP-a“.

ATINA – Grčka je ratifikovala u sruđu izveštaj o ekološkim posledicama gradnje direktne gasovodne interkonekcije između te zemlje i Bugarske (IGB gasovod). Ministar energije i ekologije Grčke Janis Maniatis je rekao da će projekat ujedno biti i veza unutar tzv. Jugoistočnog evropskog gasnog koridora, kojim bi trebalo da se transportuje azerbejdžanski gas do ovog regiona. Kapacitet IGB-a biće tri milijarde kubika godišnje u inicijalnoj fazi, a kasnije do pet mlrd. m³. Postoji mogućnost da se poveže na Trans-jadranski gasovod (TAP), kojim će se transportovati gas iz azerbejdžanskog polja Šah Deniz do Evrope. Dužina gasovoda IGB biće 182 km i ići će od severoistočnog grčkog grada Komotini do Stare Zagore u Bugarskoj. troškovi gradnje procenjuju se na 220 miliona evra, radovi bi trebalo da počnu na jesen 2014., a transport gasa da startuje početkom 2016. **MPA**

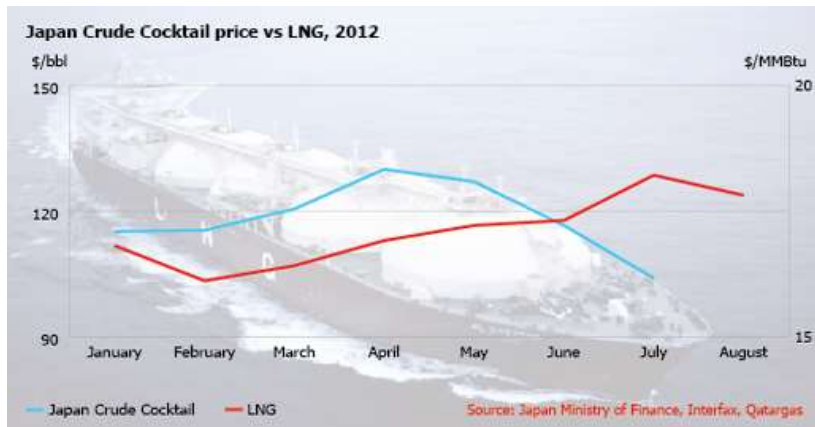

NOVO-OGARJOVO - Ruski predsednik Vladimir Putin otvorio je u sruđu Gaspromovo polje prirodnog gasa i kondenzata u Ohockom moru, 28 km od obale Sahalina. On je putem video linka, iz svoje kancelarije u Moskvi rekao da je otvaranje Polja Kirinskoje, koje sadrži procenjenih 162, 5 milijardi kubnih metara gasa i 19 miliona tona kondenzata gasa, „novi korak u jačanju ruske pozicije na svetskim energetskim tržištima“. Očekuje se da polje proizvodi 5,5 mlrd.m³ gasa godišnje za potrebe istočnog Sibira i Dalekog istoka. **RIA Novosti**

MOSKVA - Ministar energetike Rusije Aleksander Novak rekao je da je državna kompanija Gasprom postigla dogovor o formuli za formiranje cene izvoznog gasa sa Kineskom nacionalnom naftnom korporacijom (CNPC). Pregovori su trajali deset godina, a dve strane najavile su potpisivanje ugovora do kraja godine, prenela je agencija **RIA Novosti**.

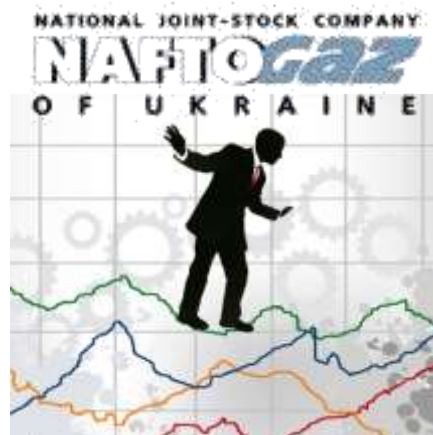
PEKING – Ruski Novatek potpisao je u utorak preliminarni ugovor o snabdevanju kineske kompanije CNPC utečnjemim prirodnim gasom (LNG) u periodu od 15 godina. Drugi po veličini proizvođač gasa u Rusiji prodavaće godišnje CNPC-u najmanje tri miliona tona LNG-a, sa cenom indeksiranom za Japan Crude Cocktail (JCC – obuhvata prosečnu cenu sirovih nafta uvezenih u

Japan, posle odbitka carine). Sporazum je potpisan tokom minule posete ruskog premijera Medvedeva Pekingu. Novatekov projekat Yamal LNG bi trebalo da krajem 2016. godine krene punim kapacitetom proizvodnje od 16,5 miliona tona LNG-a godišnje. CNPC je u junu

ugovorio kupovinu udela od 20% u tom projektu od Novateka i njegovog partnera Totala, a taj dogovor bi trebalo da bude kompletiran do 1. decembra ove godine. **Bloomberg**

VARŠAVA – Ukrajinski Naftogaz, suspendovao je uvoz prirodnog gasa od nemačke kompanije RWE, preko Poljske, jer se posao pokazuje neisplativim, objavio je u četvrtak **Poland A.M.** Potpredsednik ukrajinske kompanije Vadim Čuprun rekao je novinarima da je odluka da je gas koji ukrajina uvozi tim putem preskup i dodao: „Samo pogledajte cene. A naš uslov je bio da on bude jeftiniji od ruskog gasa“. Čuprun je rekao da Naftogaz nastavlja da uvozi gas od RWE preko mađarskog gasovodnog sistema, ali nije navodio cene te tranzitne varijante.

BRISSEL – Evropski proizvođači prirodnog gasa iz škriljaca dobiće u decembru ili januaru paket EU regulativa, koji će najverovatnije biti definisan u formi direktive o nekonvencionalnim gorivima, saznaje **EurActiv**. EU direktive imaju obavezujući karakter, pa će države članice koje dozvole

eksploataciju gasnih škriljaca na svojoj teritoriji biti primorane da se pridržavaju nekoliko oštrih ekoloških pravila, kako bi stanovništvu na čitavom području EU bio garantovan isti nivo zaštite. Agencija, ne citirajući izvor, navodi da će legislativa obuhvatiti pravila za sledeće rizike: Ventilacija i spaljivanje gasova sa efektom staklene bašte (GHG); seizmičke poremećaje; podzemne vode i upravljanje vodom i rezervama; uticaj na kvalitet vazduha, buke i emisije; prateća infrastrukturni problemi izazvani velikim industrijskim aktivnostima.

MILANO – Eni razgovara sa nemačkim partnerom EnBW oko moguće prodaje udela italijanske kompanije u njihovoj zajedničkom gasovodnom ulaganju u Nemačkoj, rekao je za **Reuters** portparol Enija. EnBW/Eni Verwaltungsgesellschaft kontroliše gasovodnu mrežu TerraNets BW (2.000 km gasovoda) i snabdevača prirodnim gasom Gasversorgung Sueddeutschland (GVS). Reuters navodi da su elektroenergetske i gasovodne mreže poslednjih godina sve atraktivnija meta za investitore, jer povraćaj ulaganja regulišu vlade.

VARŠAVA - Poljska naftna i gasna firma PGNiG moraće do kraja 2014. godine da proda na poljskoj Berzi energije (POLPX) 1,6 mlrd. m³ prirodnog gasa, ili bi je mogao kazniti energetski regulator URE, pri čemu je najviša predviđena kazna za takav prekršaj 15% godišnjeg prihoda, što bi u konkretnom slučaju iznosilo oko 1 mlrd. evra. URE je već najavio da neće imati problema s određivanjem kazne jer će to biti na dobrobit poljskog energetskog tržišta. Od početka rada POLPX-a, koji je u funkciji liberalizacije tržišta i sniženja cena energenata, očekivalo se da će PGNiG od kraja 2012. do septembra ove godine

prodati 2,5 mlrd. m³ gasa. Međutim, firma je prodala na berzi samo 50 mil. m³. Problem je što PGNiG ima stalne kupce s dugoročnim ugovorima i u ovom trenutku nema raspoloživih količina za prodaju preko POLPX-a. Međutim, berza ima odgovor jer je slično bilo s tržištem električne energije pa su dobavljači i kupci raskinuli dugoročne ugovore i nastavili trgoviju na berzi. Sada se očekuje slično i s prirodnim gasom, poručuje POLPX-a. **Warsaw Business Journal**

LONDON - Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak potvrdio je u četvrtak da je na hrvatski zahtev odložen drugi sastanak pregovaračkih timova Vlade i MOL-a oko Ine, da je MOL zamenio svog glavnog pregovarača i poziciju koja je bila dogovorena pa da je hrvatska strana zatražila malo vremena da odluči što će dalje. "Oni su zauzeli neki stav gdje su zamenili svog pregovarača i poziciju koja je već bila dogovorena. Na to mi kažemo

dobro, nema problema. Daćete nam malo vremena, pa ćemo odlučiti što ćemo s dalje", kazao je Vrdoljak u izjavi novinarima u Londonu gde je sudelovao na prvom Britansko-hrvatskom trgovinskom i investicijskom forumu. **HINA**

SARAJEVO – Royal Dutch Shell dostavio je vladi u Sarajevu pismo namere da uđe u pregovore s vlastima Federacije BiH oko dodele koncesije za istraživanja zaliha ugljikovodika na području Dinarida, potvrdio je za **Večernji list** ministar energetike Erdal Trhulj, ocenjujući posao značajnijim od ulaska Bosne u EU. Ako se potvrde rezultati istraživanja, radovi na eksploataciji nafte trebalo bi da krenu krajem 2014. godine. Trhulj je objasnio da je FBiH odlučila da podeli taj entitet na dva dela u smislu dodeljivanja koncesija - severno područje Posavine i područje Dinarida. Samo za istraživanje na nekoliko lokacija na potezu Dinarida potrebno je izdvojiti najmanje 700 miliona dolara, što je više od polovine budžeta FBiH. Naime, procene govore da se zalihe nafte na području Dinarida nalaze na dubini od četiri do osam kilometara. Cena jedne takve bušotine se kreće između 50 i 80 miliona dolara. Da bi se potvrdilo kao potentno nalazište potrebno je napraviti pet bušotina.

PODGORICA – Konačna odluka o Transjadranskom gasovodu (TAP) kojim će se transportovati gas iz Azerbrjdžana, biće donesena verovatno 17. decembra ove godine, izjavio je crnogorski ministar privrede Vladimir Kavarić. On je rekao da Crna Gora želi da "TAP dobije svoj logičan nastavak u Jadransko-jonskom gasovodu, koji bi prošao preko Albanije, Crne Gore i BiH i završio se u blizini Splita". Dodao je da međunarodna konsultantska firma Cowi radi studiju izvodljivosti koja bi trebalo predložiti trasu gasovoda kroz Crnu Goru. U ovom trenutku govori se o trasama od Albanije prema Hrvatskoj. Postoji mogućnost da to bude iznad ili ispod Skadarskog jezera. Međutim, tu vrstu odluka će donijeti Vlada, na bazi stručnih stavova koje treba predložiti studija, piše **Pobjeda**.

У СЛУЖБИ ВАШЕГ ПОСЛОВАЊА

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуджетска институција, национална асоцијација свих српских привредника, која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Нашим члановима смо подршка у свакодневном пословању уз услуге пословног информисања и саветовања, едукације и стручног усавршавања и заштите интереса пред државним органима и институцијама.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

